

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1997/46

Karar Sayısı : 1997/54

Karar Günü : 10.6.1997

R.G. Tarih-Sayı :R.G.'de yayımlanmamıştır. (Red)

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Ankara Trafik İşlerine Bakmaya Yetkili 6. Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 3.11.1988 günlü, 3493 sayılı Yasa ile değişik 115. maddesinin son fıkrası ile 116. maddesinin üçüncü fıkrasının ve 115. maddesinin son fıkrasındaki "... para cezaları ..." ile 116. maddesinin üçüncü fıkrasındaki "Bu şekilde araç sahipleri ..." ibarelerinin, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Trafik işaret levhalarına ilişkin kurallara aykırılık nedeniyle açılan davada, Mahkeme, uygulanacak yasa kurallarının Anayasa'ya aykırı olduğu kanısıyla doğrudan başvuruda bulunmuştur.

III- YASA METİNLERİ

İtiraz Konusu Yasa Kuralları

1- 2918 Sayılı Yasa'nın 115. maddesinin son fıkrası ;

"116 ncı maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere, para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ait olan hükümler kesindir."

2- 2918 Sayılı Yasa'nın 116. maddesinin üçüncü fıkrası;

"Bu şekilde uygulanan cezalar için araç sahipleri cezanın tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz edebilirler."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, ilk inceleme raporu, dava dosyası ve ekleri, iptali istenilen Yasa kuralları ve dayanılan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve öbür yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 28. maddesine göre itiraz yoluyla yapılan başvurularda, Anayasa Mahkemesi'nin görev alanı, başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı yasa kuralı ile sınırlıdır.

Uygulanacak yasa kuralından amaç, bir davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan ya da tarafların istek ve savunmaları çerçevesinde bir karar vermek için göz önünde tutulması gereken kurallardır.

Mahkeme'nin bakmakta olduğu dava, "Tek Yön" işaretini ihlâl eden sürücü hakkında 2918 sayılı Yasa'nın 47/c maddesine göre düzenlenen "Trafik Ceza Tutanağı"na sürücünün itirazı ile ilgilidir. Mahkeme davada, aynı Yasa'nın 3493 sayılı Yasa ile değişik 115/son ve 116/3. fıkralarını uygulanacak kural kabul ederek, bu kuralların tamamının veya 115/son fıkrasındaki "... para cezaları ..." ile 116/3. fıkrasındaki "... bu şekilde ... araç sahipleri ..." ibarelerinin Anayasa'ya aykırılığı savıyla iptalini istemişti.

a) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Değişik 116. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Bu şekilde uygulanan cezalar için araç sahipleri cezanın tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz edebilirler" denilmektedir.

Görülmekte olan davâda, sürücünün "Tek Yön" ihlâlinin belirlenmesi üzerine, hakkında aynı Yasa'nın 47/c maddesi gereğince Trafik Ceza Tutanağı düzenlenmiş, kendisine de tebliğ edilmiştir. Trafik Yasası'nın 116. maddesi; Yasa'nın 47. maddesinin (c) fıkrasına göre gıyapta düzenlenen ve idarî para cezası niteliğinde olan trafik ceza tutanaklarına karşı mahkemede, sürücüye değil, araç sahibine itiraz hakkı tanımaktadır. Bu nedenle, sürücünün itiraz hakkı bulunmadığından ve bu kural başvuran Mahkeme'nin davada uygulayacağı kural olmadığından, fıkra ya yönelik itirazın, Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

b) Eylem, 2918 sayılı Yasa'nın 4199 sayılı Yasa ile değişik 47/c maddesine girmektedir. Cezası ise, aynı Yasa'nın ek 3. maddesi ile artırılıp idarî para cezası olarak nitelendirilmiştir.

115. maddenin itiraz konusu son fıkrasında; "para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ait hükümler kesindir" denilmektedir.

Aynı Yasa'nın 112. maddesinin birinci fıkrası "Bu Kanundaki, hafif para cezasını veya, bununla birlikte hafif hapis cezasını ... gerektiren suçlarla ilgili davalara Trafik Mahkemelerinde ... bakılır" hükmünü içermektedir. İdarî para cezaları yönünden trafik mahkemelerine verilmiş bir görev bulunmamaktadır. Bu durumda başvurunun görevli olmayan mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

V- SONUÇ

13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 3493 sayılı Yasa ile değiştirilen 115. maddesinin son fıkrası hakkındaki itiraz başvurusunun görevli olmayan Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, Selçuk TÜZÜN, Ahmet N. SEZER, Samia AKBULUT ile Aysel PEKİNER'in karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 10.6.1997 gününde karar verildi.

Başkan
Yekta Güngör ÖZDEN

Üye
Selçuk TÜZÜN

Üye
Ahmet N. SEZER

Üye	Üye	Üye
Samia AKBULUT	Haşim KILIÇ	Yalçın ACARGÜN
Üye	Üye	Üye
Mustafa BUMİN	Sacit ADALI	Mustafa YAKUPOĞLU
Üye		Üye
Fulya KANTARCIOĞLU		Aysel PEKİNER

KARŞIOY YAZISI

Anayasa'nın 152., 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 28. Maddesi gereğince bir davaya bakmakta olan mahkemenin, bir kanun veya kanun hükmünde kararname kuralını, Anayasa'ya aykırı görmesi ya da davanın taraflarından birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, itiraz yoluna başvurabilmesi için o kuralın, bakılmakta olan davada uygulanacak kural olması zorunludur. İtiraz eden mahkeme, trafik ceza tutanağının 15.4.1997 günü, sürücünün kimliği tespit edilerek yazıldığı, 2918 sayılı Yasa'nın 47/c maddesi uygulandığı, 115/son maddesinde 116. maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere hafif para cezalarına ait hükümlerin kesin olduğunun öngörüldüğü, 116. maddede ise sürücüsü tespit edilmeyen araçların tescil plakalarına göre ceza veya suç tutanağı düzenlemeyi bu şekilde uygulanan cezalar için araç sahiplerine yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz hakları bulunduğunu, başka bir anlatımla sürücü veya şoförün yüzüne karşı yazılan cezaların itiraza kapatılmasına karşın tescil plakasına göre ceza yazılması halinde araç sahiplerine itiraz hakkı tanınmasının eşitlik ilkesine aykırı olduğunu, ayrıca cezayı yazan trafik memurunun düzenlediği ceza tutanağını iptal yetkisi ve yargı denetimi olmadığı, bunun da Anayasa'nın Hukuk Devleti anlayışına ters düştüğünü, 2918 sayılı Yasa'nın 115. maddesinin son fıkrasının Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğunu ileri sürerek iptalini istemiştir.

Bir yasa kuralının, ulaşılabilecek sonuca etki yapması ya da anlaşmazlığın çözümünde dayanak olması durumunda, bakılmakta olan davada uygulanacak kural olduğunun kabulü gerekir.

Mahkeme, açılan davada görevsizlik kararı vermez, Yasayı uygulayarak çözüme ulaşırsa, verilen bu karara karşı taraflarca kanun yoluna gidilmediğinde uygulanan kural ile sonuca varmış olacaktır. Mahkeme görevsizlik kararı verinceye kadar davayı görmek ve bir sonuca varmak durumundadır. Görev uyuşmazlığı varsa bu taraflar ve mahkemeler arasında çözümlenecektir. İtiraz konusu kuralın davada uygulanacak kural olarak kabul edilerek, işin esasına girmek gerekirken, görevli olmayan mahkemenin yetkisizliği nedeniyle red kararı veren çoğunluk görüşüne karşıyım.

Üye

Samia AKBULUT

KARŞIOY YAZISI

13.10.1983 günlü, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 4262 sayılı Kanun'la değişik 47/c maddesi hükmüne aykırı davranılması nedeniyle düzenlenen trafik ceza tutanağı ile sürücüye 3.600.000.- TL para cezası yazılması üzerine Trafik İşlerine Bakmaya Yetkili Sulh Ceza Mahkemesi'ne itiraz edilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun değişik 115/son maddesinde; 116. maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere, para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ait olan hükümlerin kesin olduğu kurala bağlanmıştır.

Uyuşmazlık konusu trafik ceza tutanağına göre; para cezası, sürücünün bizzat kendisine kimliği tesbit edilerek yazılmış sürücü de yeterli uyarı, işaret ve levhaların bulunmadığı ve cezanın keyfi kesildiğini ileri sürerek itiraz etmiştir.

Yasa'nın 116. maddesinde ise sürücüsü belirlenemeyen araçlar için düzenlenen suç ve ceza tutanağına tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz edilebileceği öngörülmüştür.

Yasa'nın 115/son maddesi hükmünde yer alan para cezalarının kesin olduğuna ilişkin kural ile 116/son madde hükmündeki yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz edilebileceği yolundaki kuralın para cezasına uğratılan sürücüler yönünden eşitlik ilkesine aykırılık oluşturduğunu kabul eden mahkeme bu nedenle iptali istemiyle başvurmuştur.

Karayolları Trafik Kanunu'nda, trafik zabıta ve yetkililerinin dur işaretleri ile ışıklı trafik işaretlerine veya sesli işaretlere ve diğer trafik işaretlerine uymayan sürücülerin para cezası ile cezalandırılacakları ve sözü edilen bu cezaların idarî para cezası olduğu öngörülmüştür. Yasa'nın 112. maddesinde ise hafif para cezası veya bununla birlikte hafif hapis cezasını gerektiren suçlarla ilgili davaları görüp çözümlmeye trafik mahkemelerinin yetkili olduğuna ilişkin kural yer almaktadır.

Yasakoyucu, 116. madde hükmü ile "tescil plakasına göre tutanak düzenlenmesi" halinde kesilen idarî para cezaları için yetkili trafik mahkemesine itiraz edilebileceğini düzenlemesine karşın Yasa'nın 115. maddesinde ise sürücüsüne tebliğ edilen hafif para cezalarının kesin olduğunu düzenlemiştir.

Trafik Kanunu'na göre idarî para cezası niteliğindeki para cezalarına itirazın, Yasa'nın sözü edilen 115. veya 116. maddesinin uygulanmasına göre farklı yargı yerlerinde görülüp çözümleneceğinin kabulü olanaksızdır.

Esas Sayısı : 1997/46
Karar Sayısı : 1997/54

Karayolları Trafik Kanunu ile, özel görevli ihtisas mahkemesi niteliğindeki trafik mahkemelerinin bu Yasa'dan doğan uyuşmazlıklara bakmaya yetkili olduğu kabul edilmiş iken, kesinleşen para cezalarından kimilerine yargı yolunun kapalı tutulmasının Anayasa'ya aykırılığı savıyla yapılan başvuruyu, görevli olmayan mahkemenin yetkisizliği gerekçesiyle reddeden karara karşıyız.

Üye

Selçuk TÜZÜN

Üye

Aysel PEKİNER